

BÀI 10: KHÁI NIỆM BỆNH KHÔNG TRUYỀN NHIỄM, BỆNH TRUYỀN NHIỄM

* NỘI DUNG CẦN ĐẠT:

- Hiểu được khái niệm bệnh không truyền nhiễm và bệnh truyền nhiễm.
- Hiểu được các yếu tố vệ sinh cơ bản và quá trình sinh dịch.
- Hiểu được các nguyên tắc phòng trị bệnh không truyền nhiễm, bệnh truyền nhiễm.

* NỘI DUNG BÀI HỌC:

- I. Khái niệm bệnh không truyền nhiễm, bệnh truyền nhiễm.
- II. Các yếu tố vệ sinh căn bản.
- III. Quá trình sinh dịch.
- IV. Nguyên tắc phòng trị bệnh không truyền nhiễm, bệnh truyền nhiễm.

I. KHÁI NIỆM:

1. Cơ thể bệnh: Vì một lý do nào đó hoạt động nhịp nhàng, bình thường của một hay nhiều cơ quan của cơ thể bị xáo trộn.

2. Bệnh không truyền nhiễm: Là bệnh xảy ra trên từng cá thể, không lây, không có mầm bệnh.

Nguyên nhân do: Nuôi dưỡng thú không đúng cách. Vệ sinh không đúng, không phù hợp. Thời tiết thay đổi đột ngột. Chuồng trại không phù hợp sinh lý. Di truyền.

3. Bệnh truyền nhiễm: Là bệnh xảy ra trên nhiều cá thể, lây lan nhanh, mạnh, có mầm bệnh.

Nguyên nhân do:

- Vi sinh vật (virus, vi khuẩn, nấm...) xâm nhập sống trên cơ thể thú gây hại. Sức chống đỡ của thú kém.
- Vi sinh vật lây từ thú này sang thú khác. Tốc độ lây tùy vào: vi sinh vật, vật nuôi, kỹ thuật chăn nuôi.

4. Miễn dịch: Là khả năng chống lại với một bệnh nào đó nhờ có kháng thể.

- Kháng nguyên: Chất được đưa vào cơ thể kích thích tạo kháng thể. Mỗi loại kháng nguyên tạo kháng thể riêng.

II. CÁC YẾU TỐ VỆ SINH CĂN BẢN:

1. **VỆ SINH PHÒNG BỆNH:** Chuồng, môi trường,...

2. **VẬT NUÔI:** Khỏe sẽ có sức đề kháng cao, yêu cầu:

- Đúng yêu cầu vệ sinh cho vật nuôi. Dinh dưỡng đúng.
- Chăm sóc định kỳ đúng. Giống tốt.

3. **VI SINH VẬT GÂY BỆNH:**

- Phải có điều kiện phù hợp vi sinh vật mới tồn tại, phát triển, sinh sản và gây hại.
- Diệt mầm bệnh cần biết quá trình sống, sinh trưởng, phát triển, sinh sản của vi sinh vật.
- Thú bệnh là nguồn phát sinh mầm bệnh mạnh nhất.

III. QUÁ TRÌNH SINH DỊCH:

Dịch bệnh xảy ra phải có ba khâu: Nguồn bệnh, nhân tố trung gian và động vật cảm thụ.

1. NGUỒN BỆNH: gồm: Thú bệnh (mang trùng).

- Khâu đầu tiên, chủ yếu nhất.
- Nơi mầm bệnh tồn tại, phát triển, chờ cơ hội xâm nhập cơ thể.

2. NHÂN TỐ TRUNG GIAN: Nhân tố đưa mầm bệnh đến với vật nuôi. Gồm: Côn trùng, chuột, dụng cụ....

3. ĐỘNG VẬT CẢM THỤ: Con vật dễ nhiễm bệnh.

VI. PHƯƠNG THỨC LÂY:

- **Trực tiếp:** Thú bệnh lây mầm bệnh sang thú khỏe, mầm bệnh có sức đề kháng kém.
- **Gián tiếp:** Mầm bệnh qua nhân tố trung gian vào vật nuôi, mầm bệnh có sức đề kháng cao trên môi trường.

V. ĐƯỜNG XÂM NHẬP:

- Tiêu hóa, hô hấp, da, niêm mạc, máu, sinh dục.

VI. NGUYÊN TẮC PHÒNG TRỊ :

1. BỆNH KHÔNG TRUYỀN NHIỄM: Nắm vững đặc điểm sinh lý thú. Loại trừ yếu tố không phù hợp. Tìm đúng nguyên nhân để khắc phục.

2. BỆNH TRUYỀN NHIỄM:

* Nguyên tắc: Phá vỡ hay cắt đứt một trong 3 khâu của quá trình sinh dịch thì dịch sẽ không xảy ra. Biện pháp:

- Tạo môi trường thú sống không có mầm bệnh, mầm bệnh không phát triển được.
- Không để nhân tố trung gian mang mầm bệnh tiếp xúc với thú.
- Nơi thường có dịch vào, không nuôi thú cảm thụ hoặc có kế hoạch tăng sức đề kháng tốt.
- Với những bệnh có thuốc phòng cần tiêm phòng cho thú đúng định kỳ.
- Không tạo đường xâm nhập cho mầm bệnh.

1. Phòng bệnh không truyền nhiễm cho vật nuôi bằng cách:

a. Cách li triệt để vật nuôi đang bệnh

b. Tiêm vacxin để diệt mầm bệnh

c. Xác định đúng nguyên nhân để có biện pháp thích hợp

ĐÚNG

d. Cả 3 điều đúng

2. Điều nào sau đây đúng khi phòng các bệnh truyền nhiễm:

- a. Xử lý thú bệnh và thú chết theo yêu cầu chuyên môn**
- b. Tạo môi trường để thú sống không có mầm bệnh**
- c. Không để yếu tố trung gian mang mầm bệnh đến cho thú**
- d. Cả 3 điều đúng**

ĐÚNG

3. Điều nào sau đây sai trong vệ sinh phòng bệnh ở trại chăn nuôi gà:

- a. Thú bệnh phải đem nuôi cách ly**
- b. Phương tiện chuyên chở có thể vào khu vực chăn nuôi theo định kì mỗi tháng không quá 4 lần**
- c. Phải có kế hoạch diệt chuột, dán, ruồi thường xuyên và định kỳ trong trại**
- d. Phải rào kỹ để ngăn chặn các loại gia cầm, gia súc của nhà dân ra vào trại**

ĐÚNG